

Cvícenie 2

Instrukcie:

- Vypracujte všetky ulohy. Na cvícení sa pokúste vypracovať čo najviac uloh a ulohy, ktoré nestihnete na cvícení, potom vypracujte doma.
- **POZOR!** Všímajte si, či funkcia, ktorú máte definovať, má niečo vrácať alebo či má niečo vypisovať! V prípade, že má funkcia niečo **vrať**, musí v nej byť použitý príkaz **return!**
- **V prípade, že sa na niektorej ulohy zaseknete, pýtajte sa cvičiaceho alebo odborného praktika.**

Cast 1: funkcie

1A. Vytvorte skript, ktorý definuje funkciu *tretia_mocnina*, ktorá pre vstupný argument *a* **vrať** hodnotu $a*a*a$.

Napríklad: volanie *tretia_mocnina(2)* **vrať** hodnotu 8; volanie *tretia_mocnina(3)* **vrať** hodnotu 27.

1B. Upravte skript z ulohy 1A tak, aby skript pomocou funkcie *tretia_mocnina* vypísal tretiu mocninu čísla 5.

2A. Vytvorte skript, ktorý definuje funkciu *priemer_troch*, ktorá pre vstupné argumenty *a, b, c* **vrať** hodnotu $(a+b+c)/3$.

Napríklad: volanie *priemer_troch(1,2,3)* **vrať** hodnotu 2.0; volanie *priemer_troch(1, 2, 4.5)* **vrať** hodnotu 2.5

2B. Upravte skript z ulohy 2A tak, aby skript pomocou funkcie *priemer_troch* vypísal priemer čísel 5,6,7.

Cast 2: funkcie a for cykly

V ulohách 1 až 4 sa budem odvolávať na nasledujúci skript:

```
1 def vypis(n):
2     for i in range(n):
3         print(i)
```

Funkcia *vypis(n)* definovaná v tomto skripte vypíše čísla od 0 po $n-1$.

1. Vytvorte skript, ktorý definuje funkciu s parametrom *n*, ktorá **vypíše** čísla od 1 po *n*. Váša funkcia by mala vyzeráť ako funkcia *vypis(n)* na obrázku vyššie a od funkcie *vypis(n)* by sa mala líšiť iba v riadku číslo 3.

Napríklad: funkcia pre hodnotu parametra $n=10$ **vypíše** čísla 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10, každé na nový riadok.

2. Vytvorte skript, ktorý definuje funkciu s parametrom *n*, ktorá **vypíše** prvých *n* čísel väčších ako 100. Váša funkcia by mala vyzeráť ako funkcia *vypis(n)* na obrázku vyššie a od funkcie *vypis(n)* by sa mala líšiť iba v riadku číslo 3.

Napríklad: funkcia pre hodnotu parametra $n=3$ vypíše čísla 101, 102 a 103, každé na nový riadok.

3. Vytvorte skript, ktorý definuje funkciu s parametrom *n*, ktorá **vypíše** prvých *n* párnych čísel (začínajúc dvojkou). Urobte to bez použitia podmienok (if-ov). Váša funkcia by mala vyzeráť ako funkcia *vypis(n)* na obrázku vyššie a od funkcie *vypis(n)* by sa mala líšiť iba v riadku číslo 3.

Například: funkcia pre hodnotu parametra $n=1$ **vypise** cislo 2. Funkcia pre hodnotu parametra $n=5$ **vypise** cisla 2 4 6 8 10, kazde na novy riadok. Funkcia pre hodnotu parametra $n=10$ **vypise** cisla 2 4 6 8 10 12 14 16 18 20, kazde na novy riadok.

4. Vytvorte skript, ktorý definuje funkciu s parametrom n , ktorá **vypise** klesajúcu postupnosť čísel od n po 1. Váša funkcia by mala vyzerat ako funkcia `vypis(n)` na obrázku vyššie a od funkcie `vypis(n)` by sa mala lísit iba v riadku číslo 3.

Například: funkcia pre hodnotu parametra $n=1$ **vypise** cislo 1. Funkcia pre hodnotu parametra $n=5$ **vypise** cisla 5 4 3 2 1, kazde na novy riadok. Funkcia pre hodnotu parametra $n=10$ **vypise** cisla 10 9 8 7 6 5 4 3 2 1, kazde na novy riadok.

5. Vytvorte skript, ktorý definuje funkciu s parametrom n , ktorá **vratí** súčet $1^2 + 2^2 + 3^2 + \dots + n^2$. (Pre tento súčet síce existuje vzorec, ale od Vás teraz chceme, aby ste to zrátili pomocou for-cyklu.)

Například: funkcia pre hodnotu parametra $n=1$ **vratí** cislo 1, pre hodnotu parametra $n=3$ **vratí** cislo 14, pre hodnotu parametra $n=5$ **vratí** cislo 55.

6. Definujte funkciu, ktorá **vypise** prvých N členov **aritmetickej postupnosti** $a_{i+1} = a_i + d$ na základe parametrov a_0 , d a N . Čiže na základe parametrov a_0 , d a N funkcia vypise postupnosť čísel $a_0, a_1, a_2, \dots, a_{N-1}$, v ktorej platí, že $a_{i+1} = a_i + d$.

Například: pre hodnoty parametrov $a_0=0, d=3, N=5$, funkcia **vypise** 0,3,6,9,12. Pre hodnoty parametrov $a_0=5, d=-3, N=4$, funkcia **vypise** 5, 2, -1, -4.

7. Teraz vyriešte úlohu 6 tak, že v definícii funkcie nepoužijete operáciu `*` (t.j. operáciu násobenia).

8. Pozrite si skript `meranie_casu.py`, ktorý nájdete na webstránke predmetu. V tomto skripte definujem funkciu `arit`, ktorá rieši úlohu 6 a využíva operáciu `*`. V skripte takisto definujem funkciu `arit2`, ktorá tiež rieši úlohu 6, ale operáciu `*` už nepoužíva. V skripte potom porovnávam rýchlosť týchto funkcií. Spustíte skript `meranie_casu.py`. Budete si môcť všimnúť, že funkcia `arit2` je rýchlejšia ako funkcia `arit`.

9. Definujte funkciu, ktorá **vypise** prvých N členov **geometrickej postupnosti** $a_{i+1} = a_i * r$ na základe parametrov a_0 , r a N . Čiže na základe parametrov a_0 , r a N funkcia vypise postupnosť čísel $a_0, a_1, a_2, \dots, a_{N-1}$, v ktorej platí, že $a_{i+1} = a_i * r$.

Pomôcka: umocňovanie sa v pythone robí pomocou symbolov `**`. Napríklad $2^{**}3$ je 8.

Například: pre hodnoty parametrov $a_0=1, r=2, N=5$, funkcia **vypise** 1,2,4,8,16. Pre hodnoty parametrov $a_0=2, r=3, N=4$, funkcia **vypise** 2, 6, 18, 54.

10. Teraz vyriešte úlohu 9 tak, že v definícii funkcie nepoužijete operáciu umocnenia.

11. Ak sa funkcie, ktoré ste vytvorili v úlohách 9 a 10, od seba líšia, porovnajte ich rýchlosť. Na porovnanie rýchlostí funkcií sa inšpirujte skriptom `meranie_casu.py`, ktorý nájdete na webstránke predmetu. Pri porovnávaní rýchlostí môžete funkcie spustiť napríklad s parametrami $a_0=1, r=2, N=50\,000$. Pri porovnávaní rýchlostí zakomentujte volania funkcie `print`! Ak by vám niektorý výpočet trval príliš dlho, stlačte `Ctrl+C`. Výpočet tým prerušite.

12. Definujte funkciu, ktorá **vypise** prvých N členov **geometrickeho radu** na základe parametrov a_0 , r a N . (**Geometrický rad** je definovaný tak, že i -ty člen radu predstavuje súčet prvých i členov geometrickej postupnosti.) Definujte funkciu tak, aby jej definícia obsahovala iba jeden for cyklus.

Například pre hodnoty parametrov $a_0=1, r=2, N=5$, funkcia **vypise** 1, 3 (=1+2), 7 (=1+2+4), 15 (=1+2+4+8), 31 (=1+2+4+8+16).

Pre hodnoty parametrov $a_0=2, r=3, N=4$ funkcia **vypise** 2, 8, 26, 80.

13. Ak r je v absolútnej hodnote menšie ako 1, tak s rastúcim N sa členy geometrického radu blížia k hodnote $a_0/(1-r)$. Tomuto hovoríme, že pre r v absolútnej hodnote menšej ako 1 geometrický rad konverguje k hodnote $a_0/(1-r)$. Napríklad geometrický rad s parametrami $a_0=1$, $r=0.5$ konverguje k hodnote 2. Otestujte, či sa čísla, ktoré vypíše vaša funkcia z úlohy 12 pre parametre $a_0=1$, $r=0.5$, $N=100$, blížia k hodnote 2. Ak nie, potom máte niekde chybu. Napríklad: pre hodnoty parametrov $a_0 = 2$, $r = 0.5$, $N=100$ sa hodnoty blížia k hodnote 4. Pre hodnoty parametrov $a_0 = 2$, $r = 0.75$, $N=100$ sa hodnoty blížia k hodnote 8.

14. Teraz vyriešte úlohu 12 tak, že v definícii funkcie nepoužijete operáciu umocnenia. Definícia by stále mala obsahovať iba jeden for cyklus.

15. Porovnajte rýchlosť vašich funkcií z úloh 12 a 14 a rýchlosť funkcie, ktorú nájdete v skripte *neefektivny_skript.py* na webstránke predmetu. Funkcia v tomto skripte tiež rieši úlohu 12, ale robí to pomocou dvoch do seba vnorených for cyklov. Na porovnanie rýchlosti funkcií sa opäť inšpirujte skriptom *meranie_casu.py*, ktorý nájdete na webstránke predmetu. Ak budete porovnávať s funkciou zo skriptu *neefektivny_skript.py*, môžete napríklad použiť parametre $a_0=1$, $r=2$, $N=1000$. Ak budete porovnávať iba funkcie z úloh 12 a 14, potom môžete napríklad použiť parametre $a_0=1$, $r=2$, $N=50000$. Pri porovnávaní rýchlosti zakomentujte volania funkcie `print`! Ak by vám niektorý výpočet trval príliš dlho, stlačte `Ctrl+C`. Výpočet tým prerušite.

16. Vytvorte skript, ktorý pomocou for-cyklov a funkcie `print` definuje funkciu *grid* s parametrom n , ktorá do konzoly vykreslí mriežku s n riadkami a n stĺpcami. *Vsimnite si pomocku uvedenú nižšie!* Mriežka s dvomi riadkami a dvomi stĺpcami (teda $n=2$) by mala vyzerat nasledovne:

```
+ - - - - + - - - - +
|         |         |
+ - - - - + - - - - +
|         |         |
+ - - - - + - - - - +
```

Pre $n=3$ by mriežka zase mala vyzerat nasledovne:

```
+ - - - - + - - - - + - - - - +
|         |         |         |
+ - - - - + - - - - + - - - - +
|         |         |         |
+ - - - - + - - - - + - - - - +
|         |         |         |
+ - - - - + - - - - + - - - - +
```

Pomocka: funkcia `print` automaticky vypisuje na nový riadok. Toto nastavenie sa ale dá zmeniť zmenou hodnoty parametra `end`. Napríklad príkazy:

```
print('+', end=' ')
print('-')
```

vypisu:
+ -

Dalsi priklad:
Prikazy:

```
print('+', end=',')
print('-')
```

vypisu:
+,-

17. Definujte funkciu *vynasob(a,b)*, ktora vrati sucin kladnych celych cisel *a* a *b*. Funkciu implementujte bez operatora nasobenia ***.

Napriklad volanie *vynasob(2,5)* vrati hodnotu 10.

Poznámka: Vo vseobecnosti nie je potrebne sa operatoru nasobenia vyhybat. V tejto ulohke sa operatoru nasobenia vyhybame iba preto, aby ste si viac potrapili hlavicky :)

18. Definujte funkciu *tretia_mocnina(a)*, ktora vrati tretiu mocninu kladneho celeho cisla *a*. Funkciu implementujte bez operatora nasobenia *** alebo operatora umocnenia ****.

Napriklad volanie *tretia_mocnina(3)* vrati hodnotu 27.

Poznámka: Vo vseobecnosti nie je potrebne sa operatorom nasobenia a umocnenia vyhybat. V tejto ulohke sa im vyhybame iba preto, aby ste si viac potrapili hlavicky :)

18b. V pripade, ze ste tak neurobili, vyuzite v implementacii funkcie *tretia_mocnina(a)* funkciu *vynasob(a,b)*.

19. Definujte funkciu *mocnina(n,k)*, ktora vrati *k*-tu mocninu cisla *n*, t.j. hodnotu n^k . Predpokladajte, ze *n* a *k* su kladne cele cisla. Pri implementacii funkcie nepouzite operatory nasobenia *** ani umocnenia ****.

Poznámka: Vo vseobecnosti nie je potrebne sa operatorom nasobenia a umocnenia vyhybat. V tejto ulohke sa im vyhybame iba preto, aby ste si viac potrapili hlavicky :)

20. Definujte funkciu *mala_nasobilka()*, ktora vypise tabulku malej nasobilky, spolu s menami riadkov a stlpcov pre cisla od 1 po 10. Ocakavany vysledok by mal vyzerat nasledovne:

	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
1	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
2	2	4	6	8	10	12	14	16	18	20
3	3	6	9	12	15	18	21	24	27	30
4	4	8	12	16	20	24	28	32	36	40
5	5	10	15	20	25	30	35	40	45	50
6	6	12	18	24	30	36	42	48	54	60
7	7	14	21	28	35	42	49	56	63	70
8	8	16	24	32	40	48	56	64	72	80
9	9	18	27	36	45	54	63	72	81	90
10	10	20	30	40	50	60	70	80	90	100

21. Definujte funkciu *od_jedna_po_n(n)*, ktorá pre kladné celé číslo n vypíše postupne na samostatné riadky čísla od 1 po n , s krokom +1. Na prvom riadku bude len číslo 1, na druhom riadku čísla 1 2, na treťom riadku 1 2 3 a tak ďalej, až na n -tom riadku čísla 1 2 3 ... n . Napríklad volanie *od_jedna_po_n(5)* vypíše postupne:

1

1 2

1 2 3

1 2 3 4

1 2 3 4 5